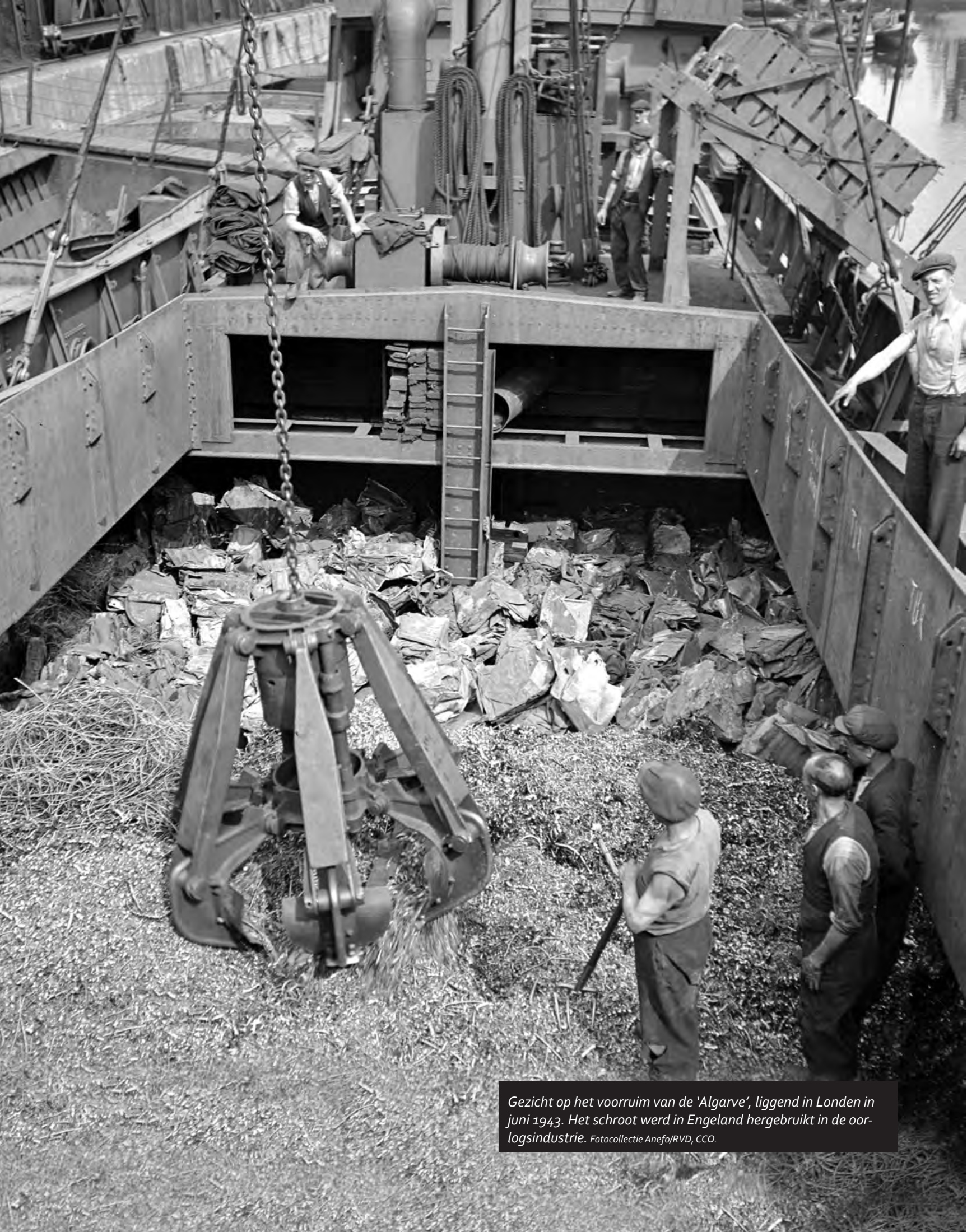

ROTTERDAMSCH KOLEN CENTRALE

VAN KOLENBOER TOT MILJONAIR

Gezicht op het voorruim van de 'Algarve', liggend in Londen in juni 1943. Het schroot werd in Engeland hergebruikt in de oorlogsindustrie. Fotocollectie Anefo/RVD, CCO.

ROTTERDAMSCH KOLEN CENTRALE

VAN KOLENBOER TOT MILJONAIR

WILLEM H. MOOJEN

Lanasta

ISBN: 9789464561142

E-ISBN: 9789464561159

NUGI: 465

1e druk, november 2023

© Copyright 2023

Walburg Pers / Lanasta

Vormgeving: Jantinus Mulder

Dit boek is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Noch de auteur, noch de uitgever aanvaardt enige aansprakelijkheid die mogelijkerwijs rechtstreeks of indirect kan voortvloeien uit eventueel toch voortkomende onjuistheden door tijdsverloop en/of andere oorzaken in deze uitgave.

www.walburgpers.nl/lanasta

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar worden gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

© All rights reserved.

All correspondence regarding copyrights, translation or any other matter can be directed to:
Lanasta, Nieuwe Prinsengracht 89 ,
1018VR Amsterdam (NL)

Inhoud

7 Voorwoord

9 Niet komen aanwaaien

- 9 Twee gulden per week
- 11 Eigen zaak en een lichter op afbetaling
- 11 Mack trucks
- 11 Andere bronnen
- 13 Handelsgeest
- 15 Dochterondernemingen

17 Rotterdamsche Kustvaart Centrale

- 18 Eerste schip
- 20 Grote vaartschip
- 21 Een goed vaderlander
- 21 Persoonlijke hulp
- 22 Dan haal ik ze zelf
- 22 Een bres geslagen.
- 23 De eenvoudige Rotterdamse kolenboer
- 24 Nergens te groot voor
- 27 Plaquette Rotterdamsche Kolen Centrale uit 1958
- 30 De Bloemert

31 Vlootlijst

- 31 Ton-S
- 36 Att-S
- 41 Bill-S
- 42 Elisabeth
- 45 Bill-S
- 48 Algarve
- 58 R.P. S.
- 63 Henrica
- 67 Gerry-S
- 74 Betty Anne-S
- 80 Pieter-S
- 88 Atje Ray-S

De aquarel op de omslag is gemaakt in opdracht van de auteur door Willem Johan Hoendervanger. De Gerry-S heeft antraciet geladen in Swansea en vertrekt naar zee.

91 In beheer

- 91 Prima
- 92 Cornelia B
- 92 Mayglen
- 94 Maymere
- 95 Maystar

99 Sleepboten

- 99 Johanna-S
- 102 Wilhelmina-S
- 102 Antonia-S
- 102 Rokocent III

104 Sleepschepen

- 104 Delfshaven
- 104 Lozère
- 104 Cherbourg
- 104 Moselle
- 105 Seine
- 105 Johan
- 105 Catharina Petronella
- 105 Maas III
- 105 Cher
- 105 Attie
- 105 Antonia
- 106 Pandora
- 106 Rokocent 9
- 106 Rokocent 10
- 106 Rokocent 11
- 106 Rokocent 12
- 106 Nice
- 106 Dieppe
- 106 Le Havre
- 106 La Rochelle
- 106 Vosges

107 Anbitcoal

- 107 Groot geworden in Amerika
- 107 Harde realiteit
- 107 Eerste schip met Marshall-kolen
- 109 American Anthracite & Bituminous Coal Corporation
- 109 Onderscheiden
- 109 Vooruitziende blik
- 110 Geen spijt

111 Anbitcoal vlootlijst

- 111 Drury L.S.
- 113 Londredam L.S.

117 Jeugdherinnering aan boord van de Gerry-S

- 122 Portugal
- 125 Guernsey
- 132 Ierland
- 139 Scheepsnamen
- 140 Geraadpleegde bronnen:

De 'Pieter-S' vertrekt uit Swansea met een lading kolen bestemd voor de Waalhaven in Rotterdam. De witte dekhuisen (masthuis) dienden om de stalen Mac-Gregor rolluiken bij een geopend ruim onder te brengen. Collectie auteur.

Nog volop werk voor de 'Pieter-S' te water gaat.

Foto Van Duinen, Anefo, Nationaal Archief, CCO

VOORWOORD

Hoe een Rotterdamse kolenboer met een bescheiden brandstofhandeltje aan de Wijnhaven met huis-aan-huis verkoop zich opwerkte tot een grootzakenman. De N.V. Rotterdamsche Kolen Centrale zou uitgroeien tot een van de grootste detailkolenhandelaars (industrie- en huisbrandkolen) in Europa. Eigen schepen ondergebracht in zowel de N.V. Rotterdamsche Kolen Centrale als de Rotterdamsche Kustvaart Centrale N.V. brachten antraciet, voornamelijk uit Wales, en steenkool vanuit het Verenigd Koninkrijk en andere landen naar Rotterdam. Na de Tweede Wereldoorlog was er grote schaarste aan kolen in Nederland en door onvoldoende invoer van steenkool uit andere landen zag de Nederlandse regering zich gedwongen kolen uit Amerika te kopen. Kolen werden destijds alleen gekocht via directe transacties (regeringsinkoopcommissies) tussen de Amerikaanse en Nederlandse overheid. In de ogen van R.P. Schoonheim, directeur van de RKC waren deze kolen niet goed genoeg en veel te duur. Het lukte hem, als particuliere ondernemer, samen met zijn zoon Bill als eerste buitenlanders vergunningen te krijgen om grote hoeveelheden kolen naar andere landen te exporteren. Deels met eigen schepen van Anbitcoal, het bedrijf van zijn zoon in Amerika en met veel gecharterde schepen. Voor Rotterdam zou R.P. Schoonheim met zijn bedrijf en schepen zeer belangrijk zijn, onder andere door zijn bemoeienissen waar het betrof kolenaanvoer en overlading naar verschillende Europese landen via Rotterdam. Mede daardoor kreeg de bedrijvigheid in de haven na de oorlog weer nieuwe impulsen.

Willem H. Moojen
Beverwijk, november 2023

De 'Gerry-S' was bij het in de vaart komen op 6 december 1952 de grootste coaster van ons land. Op de foto ligt het schip in augustus 1956 in dok in Swansea. Bij vertrek uit de haven kreeg het een stuk hout in de schroef van een voorbij varende schip. De schade was te groot om verder te varen en moest hersteld worden. Op de foto zien we naast de Portugese bootsman links en twee Portugese matrozen, de auteur met zijn zusje en moeder aan boord die reis.

Foto Willem Moojen.

Al vrij kort na de oprichting van de N.V. Rotterdamsche Kolen Centrale plaatste Schoonheim al advertenties in kranten om zijn kolen aan te bevelen. Deze stond in de Maasbode van 23 november 1922.

Collectie auteur.

Onder: Het bedrijf was gevestigd aan de Wijnhaven 22 in Delfshaven (Rotterdam). De foto is genomen in 1933.

Foto: Willem van de Pol, Nationaal Archief, CCO.

Telefoon No. 9337.	Telefoon No. 9337.
HUISBRAND. „ROTTERDAMSCH E KOLEN CENTRALE”.	
PRIMA WALES ANTHRACIET 30/50.	f 14.95 p. H.L.
PRIMA „ „ 20/30.	f 14.40 „ „
2e SOORT „ „ 20/30.	f 13.75 „ „
PRIMA BELG. ANTHRACIET 20/30-30/50	f 13.50 „ „
VLAMKOLEN 80 % grof	f 1.90 „ „
GEWASSCHEN KACHELNOOTJES	
50/80-25/50-12/25	f 2.- „ „
GIETCOKES	f 33.- p/ton.
Franco bergplaats.	Uitsluitend prima kwaliteiten.
Aanbevelend. „KOLENCENT.” — Tel. 9337.	
Kantoor Ze Middellandsstraat No. 13.	
62509 80	

NIET KOMEN AANWAAIEN

Het succes van zijn opgebouwd bedrijf is de op 9 juli 1898 in Rotterdam geboren Rijk Pieter Schoonheim, dezelfde naam als zijn vader, (roepnaam Piet) niet komen aanwaaien. Beter gezegd hij heeft moeten vechten om zijn kolenhandel en eigen rederij van de grond af op te bouwen. Schoonheim is nooit vergeten hoe hij met zijn vrouw dagelijks van 's ochtends vijf tot 's avonds laat moest ploeteren om het huishoudgeld bij elkaar te krijgen. Altijd maar werken en werken, waarbij hij honderdduizend tegenslagen heeft gehad, zonder dat de mensen het merkten. Moeilijke tijden heeft hij gekend, er waren dagen dat hij bijna geen geld had en gedwongen was om zelfs zijn zuur verdiende gouden horloge te moeten verkopen, om zijn personeel te kunnen uitbetalen. Maar hij was onverzettelijk en ging zelden opzij voor moeilijkheden. Als hij zich eenmaal een doel voor ogen stelde, dan wilde hij dat ook bereiken. Hij zag het zaken doen meer als een sport en dan vooral daarbij iets verder te zien dan een ander. Deze

Piet Schoonheim wist wat hij wilde om iets te bereiken.

Collectie auteur.

Zijn vrouw Antonia was door de jaren heen een grote steun voor hem in het bedrijf.

Collectie auteur.

self-made man ging recht op zijn doel af en bleef altijd zichzelf. Als hem iets in de weg stond en zeker als daar in zijn ogen sprake was van onrecht was hij onverzettelijk, doortastend en impulsief waardoor hij soms door zijn logge en wat brute manier van optreden hard overkwam. Aan de andere kant was hij een gevoelige man die er stond voor zijn personeel, een gewillig oor had voor hun problemen en zorgde dat hen aan niets ontbrak. Men-

sen in nood konden vaak een beroep op hem doen. Die gevoelige kant kon hem ook wel eens in conflict brengen met zijn zakelijke belangen.

Twee gulden per week

Schoonheim ging naar school in de Baan in Rotterdam. Leren was niet zijn passie en op veertienjarige leeftijd ging hij werken op een graankantoor. Werkdagen van 's ochtends zeven tot 's nachts twaalf uur voor twee gulden in de week. In 1914 leerde hij zijn latere vrouw Antonia (04-09-1898) kennen, met wie hij op 11 april 1917 zou trouwen. Het werken op het graankantoor ging hem op den duur tegenstaan en zijn oog viel op een advertentie van een scheepvaartkantoor waar hij aan de slag kon als waterklerk. Veel op het water in de haven en hij kon meer verdienen, dertig gulden in de maand. Toen hij trouwde verdiende hij

Piet in het midden als waterklerk in de Rotterdamse haven.
Collectie auteur.

Kolenboer was een zwaar beroep. Het hijsen op 4 juli 1957 van een zak kolen naar vier hoog in een etage woning kostte veel mankracht.

Foto J.D. Noske, Anefo, Nationaal Archief, CCO.

tachtig gulden, maar meer opslag zat er niet in. Vervolgens solliciteerde hij bij een ander scheepvaartkantoor, waar men de twintigjarige beter inschatte en tevens een beter salaris bood. In het beruchte crisisjaar 1921 ging hij korte tijd werken voor een kolenimportbedrijf, waar hij meer verantwoordelijk werk te doen kreeg. Het bedrijf werd echter opgeheven, waarna hij een belangrijke stap nam en zelf een kolenhandel begon aan de Wijnhaven 22 (Delfshaven) in Rotterdam. Op 11 april 1922 werd de N.V. Rotterdamsche Kolen Centrale opgericht en kon hij aan de slag als zelfstandig ondernemer. Het zou hem geen windeieren leggen. In het adresboek van Rotterdam van 1924 staat N.G. Kok vermeld als medefirmant. In 1925 wordt deze niet meer vermeld.

Onder: De zaken liepen voorspoedig waarop werd gezocht naar een groter pand dat werd gevonden aan de Voorhaven 60-62 in Delfshaven. De RKC zou hier altijd blijven zitten. Links zien we op de foto uit juni 1967 de distilleerderij, met schoorsteen, van Henkes. De RKC zat aan de overkant.

Foto Ary Groeneveld, Gemeente Rotterdam, Stadsarchief CCO.

Eigen zaak en een lichter op afbetaling

De door de praktijk geschoolde 24-jarige ondernemer Piet Schoonheim kon zich nu met volle energie ontplooiën. Met niets anders tot zijn beschikking dan een paard en wagen en een paar gulden. Met een enorme wilskracht, wierp hij zich vol trots op zijn eigen handel en beet zich in het werk voor zijn zaak wat zich vrij spoedig gunstig ontwikkelde. Vanaf het begin werd hij daarin trouw bijgestaan door zijn vrouw die met hem de zaak zou opbouwen, het administratieve werk deed, bestellingen opnam en het werk indeelde. Hard werken was het voor beiden, van vroeg tot laat. Kolen bezorgen aan huis, waarbij je moest sjouwen met een mud kolen in een jute zak op je nek, de zakken leeg storten en wegscheppen en daarbij ook nog de verkoop van kolen aan de zaak zelf. Het was sappelen en de eerste duizend gulden verdienen waren het moeilijkst zei Schoonheim later, maar daarna ging het iets makkelijker. Niet veel later kon hij zelfs

Mack trucks

De zaken liepen voorspoedig en het aantal klanten zowel bedrijven als huizenadressen breidde zich snel uit. Om aan de wensen van de klanten te voldoen snel kolen te leveren kocht Schoonheim uit de legerdumps van de Eerste Wereldoorlog enkele Mack's. Onverwoestbare hoge transportwagens, met ratelende kettingaandrijving en massieve banden. Ze waren op grote afstand te horen, zodat de

kolen trappen opsjouwen in een oude etagewoning of portiekflat op vier hoog was geen pretje. Gelukkig kon er ook vaak in een kelder of schuur afgeleverd worden. Er werd niet alleen bezorgd als de winter er aan kwam maar ook in de zomer om tijdig de kolenvoorraad in huis te hebben. Het kolengruis zat in je kleren, op je handen, gezicht en in je nek. Ondanks een zwarte kap of pet zaten je haren ook vol. Elke avond boenen om het weer schoon te krijgen.

Reclame maken voor producten had Schoonheim afgekeken van de Amerikanen. Een railreiniger van de RET fungeerde als reclame object om zijn 'Seven Sisters' Wales antraciet kolen aan te prijzen.

Collectie auteur.

De railreiniger 2002, gebouwd in 1930 bij de Firma Schörling in Hannover, trok veel bekijks in Rotterdam. De railreiniger verlaat op 29 mei 1956 de remise Hilligersberg van de Rotterdamse Electriche Tram (RET) aan de Kootsekade. Collectie auteur.

Meerdere keren liet Schoonheim zijn reclame teksten aanpassen op de railreiniger. Hier wordt groot aangekondigd: Bestel NU stofvrij Wales Rokocent Antraciet. (anthraciet werd zowel met als zonder H geschreven in die tijd). Collectie auteur.

op afbetaling voor vijftien gulden per week een lichter aanschaffen. Zijn eigen eerste schip, zijn trots, de 'Delfshaven' met houten bodem. Pas in 1951 deed hij de lichter met tranen in de ogen van de hand omdat iedereen over de schuif liep te mekkeren.

klant wist, daar komen de kolen. Net als de lichter heeft Piet ook deze Mack's pas in 1951 weggedaan, ja, want je hecht je aan dingen die je door de moeilijkste tijd heen geholpen hebben. Kolenboer in die dagen was een zwaar beroep, een mud

Andere bronnen

Door uitbreiding en omdat de zaken beter liepen als gedacht, werd het pand aan de Wijnhaven te klein en werd gezocht naar een groter onderkomen dat werd

De RKC betrok jarenlang heel veel antraciet via de Seven Sisters & Onllwyn Collieries in Neath in Wales, waar Schoonheim belangen in had. Collectie auteur.

Een foto van een aantal jaren later van de kolenmijn in Wales. Op het perronnetje een stationbord met Seven Sisters. Links de zeer kleine arbeiders woningen en de grotere woningen voor het hogere personeel. Collectie auteur.

gevonden aan de Voorhaven 56-60, eveneens in Delfshaven. Omdat hij wilde doorgroeien en inmiddels wel had begrepen dat hij daardoor andere bronnen moest aanboren, had Schoonheim zijn horizon verlegd en zocht hij contact met buitenlandse mijnen. Gewoon er op af en na goed overleg verkreeg Schoonheim in 1934 het alleenrecht van kolen voor Nederland van enkele Belgische mijnen, niet lang daarna kwam hij dit overeen met Engelse mijnen. De aanvoer van kolen nam bijna dagelijks toe en de logische

ontwikkeling was de geleidelijke overgang van detailhandel naar groothandel.

Zowel wat betreft huishoudelijke als industriële brandstoffen. Naast kolen werden ook andere producten afgenomen. De omzet groeide jaar naar jaar en het vizier beperkte zich niet alleen meer op Rotterdam, en dochtermaatschappijen werden opgericht in Amsterdam en Den Haag. Na de Tweede Wereldoorlog werden kolen voornamelijk geïmporteerd vanuit de Verenigde Staten, waar Schoonheim grote contracten afsloot.

Handelsgeest

De Amerikaanse handelsgeest trok Schoonheim aan en zeker de manier waarop Amerikanen hun producten voor het voetlicht brachten. Hij bedacht reclamecampagnes om zijn kolenmerken, alle kolensoorten hadden een naam, zo breed mogelijk onder de aandacht van het publiek te brengen. Zo kwam hij eens op het idee, het was in de tijd toen Arabische kooplieden hier met ezeltjes waterkruiken aan de man brachten, om een aantal van deze ezeltjes over de Coolsingel in

Links:

Een advertentie in Het Vaderland van 24 mei 1952 van dochtermaatschappij N.V. Haagsche Anthraciet Mij in Den Haag waarin Wales kolensoorten worden aangeprezen. Collectie auteur.

Een goede en niet al te dure reclame om zijn kolen aan te prijzen was een spel kaarten aan te bieden aan relaties en andere belangen. Vooral in de jaren vijftig tot tachtig werd er in menig huisgezin gekaart, van klaverjassen, jokers tot hartenjagen en de talloze variaties die daar tussen zaten.

Via de website van jefsplyingcards.be.

Rotterdam te laten lopen met borden op hun rug. Op het bord stond dat zij géén afnemers waren van de Rotterdamsche Kolen Centrale; maar, zo stond er bij, 'ik ben dan ook een ezel!' Verder liet hij reclame-tekenfilmmpjes maken voor winkel etalages en grote reclameborden aan lantaarnpalen aanbrengen met natuurlijk een duidelijke verwijzing naar zijn kolensoorten. Jarenlang al vanaf 1922 verschenen er advertenties in bijna alle kranten van Nederland waarin verwezen werd naar Schoonheims eerste klas duurzame kolen zoals 'Prima Wales Anthraciet' of 'De Betere Wales Anthraciet', met de zin 'Echte Wales Anthraciet is en blijft de beste brandstof voor Uw haard of kachel' en de slogan 'Gezond, Gezellig en Goedkoopst'. Maar ook voor 'Wales Rokocent', 'Seven Sisters Wales' en andere kolensoorten zoals 'Wales viertjes', gietcokes en brechcokes I, II en III (gebroken cokes) voor centrale verwarming of speciale kachels, Belgische, Schotse en Limburgse anthraciet, gewassen kachel-

Geen gewone antraciet, nee de betere antraciet werd aangeprijsd. En de kolen waren ook echt beter. Omdat mijn vader een aantal jaren als eerste stuurman bij de RKC voer bestelde mijn ouders ook deze kolen. Rokocent kwam langs, eerst sjouwen naar drie hoog op het balkon in Haarlem en later los gestort in de schuur in Beverwijk. Hoeveel kinderen zullen niet in de jaren vijftig en begin jaren zestig hebben genoten van de vlammetjes achter de Mica ruitjes voor de kolenhaard. Advertentie uit Het Vrije Volk van 27 oktober 1955. Collectie auteur.

nootjes, vlamkolen, eierkolen en phurnacite. De laatste is kunstmatige Engelse anthraciet, samengeperste fijne kool, waaruit de slechte bestanddelen, zoals teer en gas zijn verwijderd. Schoonheim had grote belangen in de Seven Sisters & Onllwyn Collieries van Evans & Bevan

Ltd. De kolenmijn met twee schachten in Neath, niet ver van Port Talbot in Wales werd in 1875 in dienst gesteld. In mei 1963 sloot de mijn. Vanaf januari 1947 werden kolen uit het Verenigd Koninkrijk geleverd onder controle van de National Coal Board. De NCB was op 15

Tot 1 september nog ECHTE WALES ANTHRACIET
 TEGEN DE STERK VERLAAGDE ZOMERPRIJS!!
 REKLAME III. . . . . f 11.60 p. hl.

Deze soort is steenvrij gemaakt in onze moderne wasserij, en daardoor voor 100% ECHTE ONVERMENGDE WALES ANTHRACIET.

PHURNACITE . . . . . f 11.35 p. hl.
 Een product uit Wales voor Uw kachel, haard, en C.V. Kachel. Brandt geheel op, geen slakken, te vergelijken met de allerbeste Anthraciet.
 Vraag onze volledige prijscourant:

N.V. INTERNATIONALE HUISBRAND MIJ.
 KEIZERSGRACHT 641
 TELEFOON 43410-43735

Deze prijzen worden per 1 september aanzienlijk hoger!

SPAART GELD en uw KACHEL
 door nu te bestellen!

Wales „ROKOCENT“
 anthraciet 1e kwaliteit f 9.20
 anthraciet 1e kwaliteit f 8.35

„SEVEN SISTERS“
 wales anthraciet 2e kwal. f 8.80
 wales anthraciet 2e kwal. f 7.95

N.V. INTERNATIONALE HUISBRAND MIJ.
 Keizersgracht 641, Amsterdam. Tel. 43410-43735

Midden: Een andere dochtermaatschappij was de in 1937 opgerichte N.V. Internationale Huisbrand Mij in Amsterdam.

Met de slogan Spaart Geld en uw Kachel door nu te bestellen! met nadruk op Wales 'Rokocent' anthraciet 1e kwaliteit en 'Seven Sisters' Wales anthraciet 2e kwaliteit. Advertentie uit De Volkskrant van 15 mei 1952. Collectie auteur.

Kort en krachtig wordt geadverteerd in Het Parool van 26 augustus 1958 dat tot 1 september Echte Wales Anthraciet nog verkrijgbaar is tegen de sterk verlaagde zomerprijs. Ook Phurnacite (kunstmatige Engelse anthraciet) wordt onder de aandacht gebracht. Collectie auteur.

Wacht niet te lang maar doe het nog heden

De N.V. Rotterdamsche Kolen Centrale, met haar kantoren aan de Voorhaven 56-60 en haar terrein aan de Waalhaven Pier 2. —O.Z., is gespecialiseerd in prima anthraciet en verdere huisbrandsoorten. De Directie en haar personeel hebben een speciale wijze hun klanten tot ware vrienden te maken, door eerste klas brandstoffen te leveren in prima bediening. Voor de oorlog was de N.V. Rotterdamsche Kolen Centrale „DE“ importeur en leverancier van de beste anthracietsoorten ter wereld, n.l. de Wales Rokocent Anthraciet en de Wales Seven Sisters Anthraciet. Ook na de oorlog heeft zij zich hoofdzakelijk toegeleid op de import van bovengenoemde soorten, met gevolg dat de Wales anthraciet de laatste jaren weer beperkt leverbaar is. Thans is de N.V. Rotterdamsche Kolen Centrale zo gelukkig een hoeveelheid van bovengenoemde Wales anthraciet voorradig te hebben. Iedereen die dus tijdig bestelt, is voor de a.s. winter verzekerd van de beste brandstof, welke voor geld te koop is. Zij die dus nog geen kolen in huis hebben, worden aangeraden deze zo spoedig mogelijk te bestellen, teneinde in de a.s. winter tegen de kou gedekt te zijn. Wacht dus niet langer, want de voorraad is niet groot, maar bel direct de N.V. Rotterdamsche Kolen Centrale, telefoon 35555 (4 lijnen) of 35050 (3 lijnen). Vanzelfsprekend kunt U ook de andere soorten, zoals Limburgsche Anthraciet en eierkolen thuisbezorgd krijgen, terwijl Walesnootjes IV en brechcokes I, II en III voor centrale verwarming direct uit voorraad leverbaar zijn.

Wacht niet te lang maar doe het nog heden. Piet Schoonheim was slim en wist zijn klanten tot ware vrienden te maken door eerste klas brandstoffen te leveren zoals in deze advertentie van 27 september 1951 in het Algemeen Dagblad valt te lezen. Bestel dus snel zodat u verzekerd bent van u wintervoorraad kolen. Collectie auteur.

2e JAARGANG

JULI 1939

No. 3

Uit de DIEPTE

REDACTIE: VOORHAVEN 60 - ROTTERDAM - TELEFOON 35555 (6 lijnen)
VACANTIENUMMER

De Gij uw vakantie aan strand, in bosch en veld, in de bergen of op het water doorbraagt. Of Gij gaat met fraai toeringcar, auto, boot of fiets. VERGEET DIT NIET: BESTEL NOG VOOR UW VACANTIEBILJETTEN UW ANTIKACIET!
N.V. Rotterdamsche Kolen-Centrale - Voorhaven 60 - Tel. 35555 - Rotterdam

Het einde van de Voorhaven niet ver vanaf het kantoor van de RKC. We zien de fundering voor de nieuwbouw van het fabrieksgebouw Tromp en Rueb bij de Middenkous in juli 1947. Het was altijd een drukte van belang met scheepvaart en reparatiewerkzaamheden in deze haven.

Foto François Henry van Dijk, Gemeente Rotterdam, Stadsarchief CCO.

Rotterdamsche Kustvaart Centrale N.V.

Rederij
Bevrachtingsagenten

Cargadoors
Expeditores

Rotterdam

Voorhaven 56-60

Tel.-adres: Kucenet Tel. 35050-35555

ms „Bill-S“	700 tons
„Alt-S“	640 „
„Ton-S“	640 „
„Algarve“	640 „
„Henrica“	640 „
„Elisabeth“	420 „

Filiaal te Amsterdam: Scheepvaart- & Transportonderneming „Rakocent“, Prins Hendrikkade 21, Amsterdam

De RKC gaf een aantal jaren een periodiek uit. 'Uit de diepte' wat sloeg op het winnen van kolen diep in de mijnen en bevatten tal van nieuwtjes over het bedrijf en andere wetenswaardigheden.

Via Gemeente Rotterdam, Stadsarchief.

Een advertentie van de vloot van de RKC in Moormans Jaarboek van 1950. Collectie auteur.

De 'Betty Anne-S' van de RKC onder de kolentip in Swansea in 1963. Schepen van de RKC waren jarenlang geregelde klanten in deze haven.

Foto Peter Glenn.

juli 1946 opgericht om de genationaliseerde kolenmijnindustrie in het Verenigd Koninkrijk te leiden en verantwoordelijk voor de organisatie en het beheer van steenkoolwinning. De NCB zou in 1987 overgaan in de British Coal Corporation.

Dochterondernemingen

De kolen werden verscheept vanuit Swansea, Briton Ferry en Port Talbot naar Rotterdam. De auteur van dit boek kan zich nog heel goed herinneren aan boord bij zijn vader op de 'Ton-S' en 'Gerry-S'

dat onder de kolentip in Swansea complete wagonladingen antraciet werden gestort in het ruim. Het schip zag er niet uit door al het kolengruis en het was alle hens aan dek om de coaster schoon te spuiten, vaak meteen al na vertrek. Alle genoemde kolensoorten waren te koop bij de N.V. Rotterdamsche Kolen Centrale

Complete wagonladingen antraciet werden gestort in het ruim van de 'Ton-S'. Bij vertrek werd het hele schip schoon gespoten.

Foto Donald Mac Fie.

Kolen werden jarenlang bezorgd in de bekende jute zakken, die later niet meer bruin waren, maar zwart van het kolengruis.

Via Museum Rotterdam.

Naast kolen in de bekende jute-zakken werden (kabouter) anthraciet kolen vanaf de jaren veertig tot rond 1965 ook geleverd in een stevige papieren zak van 7 kilo. Uiteraard met firmanaam.

Via Museum Rotterdam.

Kinderen, vooral jongens uit de buurt, klommen geregeld op zijn oude Mack's. Na het uitdelen van houten miniatuur vrachtwagens hielp hij op zijn eigen manier het probleem de wereld uit.

Via Museum Rotterdam

Een emaille reclamebord van het bestelkantoor van de N.V. Rotterdamsche Kolen Centrale. Foto via Museum Rotterdam.

en dochterondernemingen Scheepvaart & Transportonderneming Rokocent, waarvan een filiaal gevestigd was aan de Prins Hendrikkade 21 in Amsterdam en N.V. Haagsche Anthraciet Mij (opgericht in

oktober 1933) en de in 1937 opgerichte N.V. Internationale Huisbrand Mij in Amsterdam. Na het wegdoen van de oude Mack's werden andere merken vrachtwagens aangeschaft om kolen bij bedrijven

en huisadressen af te leveren. Al ging het maar om een mud kolen, er werd geleverd. De groene (later ook andere kleuren) vrachtwagens, met het logo van een duivel boven een brandende berg kolen, op de deur waren een bekend gezicht bij menig huisgezin in Rotterdam en wijde omgeving die de kolenvoorraad voor de winter aanschafte. Naast de vertrouwde jutezak werden (kabouter) kolen later ook afgeleverd in papieren zakken van zeven kilo, uiteraard met firmanaam. Ook gaf de RKC een aantal jaren een periodiek uit met de veelzeggende titel: 'Uit de diepte', wat natuurlijk sloeg op het winnen van kolen in mijnen diep onder de grond. Tal van nieuwtjes werden vermeld, over het bedrijf, de kolenwereld, de schepen, ook alledaagse dingetjes die het personeel kon waarderen zoals bijvoorbeeld over de vakantie. Vindingrijk toonde hij zich in tal van situaties. Het viel hem op dat kinderen uit de buurt steeds op zijn oude Mack's klommen. Toen het hem begon te vervelen liet hij een serie van deze Mack's in het klein namaken, geladen met kolenzakken, welke hij aan de jongens uitdeelde.

Na het wegdoen van zijn oude Mack's reden verschillende type vrachtauto's voor de RKC. Voor de loods van de RKC aan Pier 2 in de Waalhaven zien we op 1 oktober 1960 vrachtauto's van de N.V. Rotterdamsche Kolen Centrale, de N.V. Haagsche Anthraciet Mij en Rokocent waar papieren kolenzakken in worden geladen.

Foto Ary Groeneveld, Gemeente Rotterdam, Stadsarchief CCO.

ROTTERDAMSCHES KUSTVAART CENTRALE

De kolen die hij kocht via zijn buitenlandse relaties werden soms over de weg of per trein aangeleverd, maar hoofdzakelijk per schip. Omdat het importeren van kolen een grote vlucht nam en gezien de gestage en onophoudelijke groei van het bedrijf, begon bij Piet Schoonheim de behoefte te voelen om zich onafhankelijk te maken van externe rederijen om zijn kolen aan te voeren. Hij wilde de zaken in eigen hand houden en vond dat aanvoer met eigen schepen zonder

al te veel rompslop sneller en goedkoper kon. Hij voegde de daad bij het woord en besloot drie schepen te laten bouwen ten behoeve van het vervoer van anthraciet en steenkool uit Wales in Engeland en andere landen. Na het in de vaart komen van de drie schepen, die in eerste instantie alleen bedoeld waren voor het transport van anthraciet uit Wales, besefte hij al snel dat de schepen net zo goed op de terugreis ingezet konden worden om lading voor andere partijen

te verschepen. Dat leidde in maart 1937 tot de oprichting van de Rotterdamsche Kustvaart Centrale N.V. die de schepen, die in aparte rederijen waren ondergebracht, beheerde. Naast het rederijbedrijf zou de RKC ook cargadoors, expeditie en bevrachtingszaken regelen. Ook het charteren (time-charter) van vele schepen die kolen naar Rotterdam vervoerden, werden op het kantoor behandeld. Naast buitenlandse, waaronder veel Engelse schepen, zouden veel Nederlandse coasters voor

De 'Ton-S' met een draagvermogen van 650 ton was de eerste coaster die op 30 juni 1937 in de vaart kwam voor de RKC. Op de foto is het schip varend in het Noordzeekanaal afgeladen met vaten van Van Leer's Vatenfabriek N.V. in Amsterdam.

Foto G. van Bunschoten/Shiplens Group.

